

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TEM:N ÄLYVERKKOTYÖRYHMÄN LOPPURAPORTTI (24.10.2018)

KESKEISET EHDOTUKSET

Markkinaehtoinen kulutusjousto hyödyttää asiakasta eniten

Jakeluverkkoyhtiöiden toteuttamasta kuormanohjauksesta luovutaan hallitusti ja siirrytään markkinaehtoiseen dynaamisempaan kulutuksen ohjaukseen viimeistään 30.4.2021. Uusien palveluiden kehittyessä eri toimijoiden roolien tulee olla selkeät. Kulutusjousto on markkinaehtoista toimintaa.

Mahdollistetaan erilaiset energiayhteisöt

Energiayhteisöjen edistäminen lisää asiakkaan valinnanmahdollisuuksia osallistua sähkömarkkinoille ja tuottaa itse ainakin osa käyttämästään sähköenergiasta haluamallaan tavalla. Asunto-osakeyhtiöissä toimivien energiayhteisöjen toimintaa helpotetaan siten, että kiinteistössä tuotettu ja kulutettu sähköenergia voidaan hyödyntää ilman sähkönsiirtomaksua ja veroja. Asiakkaille sallitaan myös sähköjohdon rakentaminen pientuotantokohteesta kulutuskohteeseen kiinteistörajan yli ilman jakeluverkkoyhtiön suostumusta ja ilman sähköverkkolupaa. Lisäksi helpotetaan asiakkaan tuottaman sähkön hyödyntämistä toisaalla, kuten mökillä tuotetun sähkön hyödyntäminen kotona.

Seuraavan sukupolven älymittarit mahdollistavat kuormanohjauksen

Tällä tavoin suuri osa suomalaisista saadaan kustannustehokkaalla tavalla helposti kulutusjouston ulottuville, millä voidaan parantaa esimerkiksi sähkön toimitusvarmuutta kulutusjouston lisääntymisen myötä. Jakeluverkkoyhtiön roolina on luoda tekninen alusta ja palveluntarjoajat muodostavat varsinaiset ohjaukskäskyt verkkoyhtiöiden luoman rajapinnan kautta. Asiakkaat saavat aiempaa enemmän mittaustietoa.

Asiakkaille lisää vaikutusmahdollisuuksia sähkönsiirtomaksuun

Työryhmä suhtautuu positiivisesti kiinteän perusmaksun korvaamiseen sellaisella tehokomponentilla, jonka avulla asiakkaalla on paremmat mahdollisuudet vaikuttaa siirtolaskuunsa. Joustopalveluntarjoajien ja asiakkaiden kannalta olisi selkeintä, mikäli siirtohinnoittelurakenteet olisi harmonisoitu tiettyiltä osin koko Suomessa. Verkkoyhtiöt vastaavat itsenäisesti hinnoittelusta ja verkkoyhtiöiden välillä voi olla hintaeroja.

Yhdistetty sähköenergia- ja sähkönsiirtolasku mahdolliseksi kaikille asiakkaille ja myyjille

Sähkön vähittäismarkkinamallilla on olennainen merkitys sähkөөn liittyvien palveluiden tarjoamisessa asiakkaille ja mallin tulee tukea käynnissä olevia muutoksia sähkömarkkinoilla. Sähkömarkkinoiden ja verkkomaksujen muuttuessa asiakkaan voi olla hankalaa sisäistää sähkömarkkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia. Vapaaehtoinen yhteislaskutus helpottaa kokonaispalveluiden tarjoamista asiakkaille.

Itsenäinen joustopalveluntarjoaja voi toimia kaikilla sähkömarkkinapaikoilla, kun varmistetaan toimijoiden tasapuolinen kohtelu

Itsenäinen joustopalveluntarjoaja (itsenäinen aggregaattori) tarkoittaa toimijaa, joka ei ole asiakkaan sähkönmyyjä tai tasevastaava ja joka ei tarvitse sopimusta asiakkaan sähkönmyyjän tai tasevastaava-

van kanssa toimiessaan markkinoilla. Joustopalveluntarjoajat lisäävät asiakkaiden valinnanmahdollisuuksia. Aggregaattoreiden, myös itsenäisten aggregaattoreiden, tulee toimia markkinoiden pelisääntöjen mukaisesti. Eri markkinapaikoilla voi olla erilaisia toimintamalleja.

Sähkövarastojen omistaminen ja käyttö ovat kilpailtua liiketoimintaa

Sähkövarastot ovat ominaisuuksiltaan monipuolisia ja niitä voi käyttää useaan tarkoitukseen. Varastojen avulla asiakas voi hyötyä esimerkiksi hinnan vaihteluista. Akkujen käyttö useaan tarkoitukseen on mahdollista niiden käytön ja omistuksen ollessa markkinatoimijalla, jolta esimerkiksi monopolina toimiva sähköverkkoyhtiö voi ostaa palvelua.

Edistetään joustopalveluiden hyödyntämistä verkkotoiminnassa

Asiakas voi tarjota joustoaan sähkömarkkinoiden lisäksi myös verkonhallintaan. Joustopalveluiden hyödyntämisellä voidaan mahdollisesti lykätä tai korvata verkkoinvestointeja. Sääntelyn tulee ohjata verkkoyhtiöitä asiakkaiden ja yhteiskunnan kannalta optimaalisiin ratkaisuihin.

Sähkön varastoinnin tulee olla verotonta

Tällä hetkellä varastoidusta sähköstä maksetaan sähkövero, sillä se tulkitaan kulutukseksi. Sähkön varastointi ei ole sähkön kulutusta, vaan sähkövaraston avulla voidaan optimoida esimerkiksi sähkönmyyntiä, sähkön hankintaa tai verkon käyttöä siirtämällä sähkönkulutusta ajanhetkestä toiseen. Tästä syystä sähkönvarastoinnin verotuksesta on luovuttava.

Suhteellista sähköveroa ei tule ottaa käyttöön

Kannuste kulutusjoustoan tulee ensisijaisesti markkinoilta. Suhteellinen sähkövero vahvistaa keino-tekoisesti sähkön hintasignaalia, monimutkaistaa asiakkaiden sähkönhankintaa, lisää myyjien ja asiakkaiden hintariskiä ja kustannuksia sekä voi lukita joustoa tietyille markkinapaikalle.

Energiajärjestelmien tulee tukea toisiaan markkinaehtoisesti

Energiajärjestelmät kuten sähkö-, lämpö- ja kaasujärjestelmät sekä liikennejärjestelmä voivat tarjota toisilleen mahdollisuuksia tasapainottaa eri energianlähteiden saatavuuden vaihtelua yhteispeliään tiivistämällä. Energian mittaustiedot tulee olla asiakkaille ja asiakkaiden valtuuttamille palveluntarjoajille helposti ja mahdollisimman yhdenmukaisesti saatavilla palvelukehityksen mahdollistamiseksi.

Rakennussääntelyn tulisi edistää sähkön kulutusjoustoja ja älykästä sähköautojen latausta kustannustehokkaasti

Rakennusten energian kokonaiskulutuksen lisäksi rakennusten hetkellisen sähkötehon huomioimisen merkitys korostuu. Esimerkiksi sähköautojen latauspisteiden yleistymisen vaikutus rakennusten sähkönkäyttöön merkittävästi. Jatkossa on tärkeää, että rakennusten suunnittelussa huomioidaan energiatehokkuuden lisäksi myös mahdollisuudet sähkötehon hallintaan.

Toimiala- ja organisaatorajat ylittävää yhteistyötä laajennetaan kyberturvallisuushkien kartoittamiseksi, torjumiseksi ja niistä palautumiseksi

On varmistettava, että viranomaisilla ja yrityksillä on selkeät roolit, vastuut ja toimintatavat sekä riittävät valtuudet toimia haastavissa tilanteissa. Suomalaisten viranomaisten ja alan toimijoiden tulisi syventää kansainvälistä yhteistyötä kyberturvallisuuteen liittyen ja myötävaikuttaa aktiivisesti EU:n kyberturvallisuussäädösten aikaansaamiseksi.

Lisätiedot:

Ylitarkastaja Tatu Pahkala, TEM, tatu.pahkala@tem.fi puh. 029 506 4217 (työryhmän puheenjohtaja)

Raportti ja työryhmän muu aineisto: www.tem.fi/alyverkot